

Uvodna analiza ekonomske aktivnosti stanovnika Kraljeva

Ekonomska aktivnost stanovništva jedan je od najvažnijih pokazatelja socio-ekonomskog razvoja lokalne zajednice. Analizom podataka o zaposlenosti, nezaposlenosti i neaktivnosti stanovnika Kraljeva mogu se identifikovati ključni trendovi na tržištu rada, prepoznati izazovi u zapošljavanju i pružiti osnov za donošenje strategija koje će unaprediti ekonomski položaj stanovništva.

Grad Kraljevo, kao regionalni centar sa razvijenom industrijom, trgovinom i uslužnim sektorom, suočava se sa specifičnim izazovima kada je reč o ekonomskoj aktivnosti, uključujući demografske promene, promene u strukturi zaposlenosti i izazove u vezi sa prilagođavanjem tržištu rada.

Cilj ove analize je da pruži uvid u stanje ekonomske aktivnosti stanovništva Kraljeva, sa posebnim fokusom na razlike prema polu i starosnim grupama, kako bi se bolje sagledale potrebe i potencijali radne snage.

Analiza je rađena na osnovu podataka Republičkog zavoda za statistiku koji su dostupni u delu baze Stanovništvo prema ekonomskoj aktivnosti, starosti i polu na linku: <https://data.stat.gov.rs/Home/Result/3104020801?languageCode=sr-Latn>

1. Osnovni pokazatelji ekonomske aktivnosti stanovništva Kraljeva

Podaci o ekonomskoj aktivnosti stanovništva Kraljeva prikazani su u sledećoj tabeli:

Kategorija stanovništva	Broj stanovnika	Aktivno stanovništvo	Zaposleni	Nezaposleni	Neaktivni (domaćinstva)	Neaktivni (kućni poslovi)	Neaktivni (ostali)
Ukupno stanovništvo	110.196	44.893	39.518	5.375	1.404	7.968	4.355
Muškarci	54.227	24.388	21.502	2.886	1.038	1.295	2.668
Žene	55.969	20.505	18.016	2.489	366	6.673	1.687

Komentari:

Stopa ekonomske aktivnosti

- Od ukupnog broja stanovnika Kraljeva, **40,74%** su ekonomski aktivni, dok je preostalih **59,26%** stanovništva neaktivno.
- Zaposlenost iznosi **35,87%**, dok nezaposlenost u ukupnom broju stanovnika iznosi **4,88%**, što ukazuje na relativno povoljnu situaciju na tržištu rada u odnosu na nacionalni prosek.
- Neaktivno stanovništvo čini više od polovine populacije, što upućuje na značajan broj starijih lica, domaćica i osoba koje se ne bave formalnim radom.

Rodne razlike u ekonomskoj aktivnosti

- Stopa ekonomske aktivnosti muškaraca iznosi **44,99%**, dok je kod žena značajno niža – **36,65%**, što ukazuje na tradicionalnu podelu uloga i ograničene mogućnosti za zapošljavanje žena.
- Veći broj žena angažovan je u neplaćenim kućnim poslovima (11,92% ukupnog ženskog stanovništva), što dodatno doprinosi njihovoj ekonomskoj neaktivnosti.

Nezaposlenost

- U okviru aktivnog stanovništva, stopa nezaposlenosti iznosi **11,97%**, što pokazuje da još uvek postoji značajan prostor za unapređenje prilika na tržištu rada.
- Nezaposlenost je nešto viša kod žena (12,14%) nego kod muškaraca (11,83%), što sugerise veće prepreke u zapošljavanju žena.

2. Ekonomska aktivnost po starosnim grupama

Ekonomska aktivnost stanovništva varira u zavisnosti od starosne dobi, pri čemu mladi i stariji građani imaju najvišu stopu neaktivnosti.

Tabela: Ekonomska aktivnost po starosnim grupama

Starosna grupa	Ukupno	Aktivni	Zaposleni	Nezaposleni	Neaktivni
15–19	6.094	657	388	269	5.437
20–24	5.692	2.714	2.130	584	2.978
25–29	5.694	4.314	3.664	650	1.380
30–49	28.683	23.686	21.323	2.363	4.997
50–59	15.315	10.219	9.086	1.133	5.096
60–64	7.778	3.005	2.652	353	4.773
65+	25.973	298	275	23	25.675

Komentari:

Mladi od 15 do 24 godine

- Većina mladih je neaktivna (68,23%), što ukazuje na to da su još uvek uključeni u obrazovni sistem ili da imaju poteškoće pri zapošljavanju.
- Stopa nezaposlenosti među aktivnim mladima iznosi **30,54%**, što ukazuje na izazove pri prvom zapošljavanju i neusklađenost obrazovnog sistema sa tržištem rada.

Osobe starosti 30–49 godina

- Ova starosna grupa beleži najviši nivo zaposlenosti (74,36%), što pokazuje da je ekonomski najaktivnija i ključna za privredu grada.

Starije osobe (60+ godina)

- Značajan deo populacije starije od 60 godina je neaktivan, pri čemu je samo **1,15%** njih uključeno u tržište rada, dok se većina oslanja na penzije i socijalne naknade.

3. Ključni izazovi ekonomske aktivnosti u Kraljevu

- **Nezaposlenost mladih:** Visoka nezaposlenost u grupi od 20–29 godina ukazuje na potrebu za boljim povezivanjem obrazovnih institucija i tržišta rada.
- **Niska aktivnost žena:** Veliki broj žena nije uključen u tržište rada, što zahteva ciljne politike za njihovo ekonomsko osnaživanje.
- **Starenje stanovništva:** Veliki udeo starijih građana u ukupnoj populaciji zahteva prilagođavanje ekonomskih politika.
- **Neformalna ekonomija:** Značajan broj stanovnika angažovan je u neformalnom sektoru, što smanjuje njihovu ekonomsku sigurnost.

4. Preporuke za unapređenje ekonomske aktivnosti stanovništva Kraljeva

- **Podrška samozapošljavanju i preduzetništvu.**
- **Unapređenje programa prekvalifikacije i stručnog osposobljavanja.**
- **Fleksibilni radni uslovi za žene kako bi se podstaklo njihovo učešće na tržištu rada.**
- **Podsticaji za zapošljavanje mladih kroz pripravničke programe.**

Ekonomska aktivnost stanovništva Kraljeva pokazuje značajne izazove, ali i potencijale za unapređenje kroz ciljne mere zapošljavanja i ekonomskog razvoja.

Analiza ekonomske aktivnosti žena u Kraljevu

Ekonomska aktivnost žena u Kraljevu predstavlja značajan aspekt razvoja lokalne zajednice, ali i izazov u kontekstu rodne ravnopravnosti i socio-ekonomskih mogućnosti. Iako žene čine nešto više od polovine ukupnog stanovništva, njihova ekonomska participacija i dalje je ograničena različitim faktorima, uključujući obrazovnu strukturu, porodične obaveze i dostupnost radnih mesta prilagođenih njihovim potrebama.

Cilj ove analize je da pruži detaljan uvid u ekonomski status žena u Kraljevu, identifikuje ključne probleme i ponudi preporuke za unapređenje njihovog položaja na tržištu rada.

1. Pregled ekonomske aktivnosti žena u Kraljevu

Ukupan broj žena u Kraljevu iznosi **55.969**, a ekonomska struktura prikazana je u sledećoj tabeli:

Kategorija stanovništva	Broj žena	Udeo u ukupnom broju žena (%)
Ukupno stanovništvo žena	55.969	100,00%
Aktivne žene	20.505	36,65%
• Zaposlene	18.016	32,19%
• Nezaposlene	2.489	4,45%
Neaktivne žene	35.464	63,35%
• Kućni poslovi	6.673	11,92%
• Ostale	28.791	51,43%

Komentari:

Niska stopa ekonomske aktivnosti:

- Samo **36,65%** žena u Kraljevu učestvuje na tržištu rada, što znači da je više od polovine žena neaktivno.
- Relativno nizak nivo učešća žena u formalnoj ekonomiji ukazuje na značajnu zavisnost od drugih članova porodice ili neformalnih izvora prihoda.

Stopa nezaposlenosti među aktivnim ženama:

- Od ukupnog broja aktivnih žena, **12,14%** je nezaposleno, što je zabrinjavajući podatak, jer ukazuje na nedostatak radnih prilika prilagođenih potrebama žena.

Veliki broj neaktivnih žena:

- Više od polovine žena u Kraljevu je neaktivno, od čega se **11,92%** bavi isključivo neplaćenim kućnim poslovima.
- To ukazuje na tradicionalnu raspodelu uloga u domaćinstvu i ograničen pristup tržištu rada za žene.

2. Ekonomska aktivnost žena po starosnim grupama

Starosna grupa	Ukupno žena	Aktivne žene	Zaposlene	Nezaposlene	Neaktivne žene
15–19	2.830	220	115	105	2.610
20–24	2.715	1.021	796	225	1.694
25–29	2.722	1.926	1.608	318	796
30–49	14.146	11.226	10.059	1.167	2.920
50–59	7.723	4.756	4.226	530	2.967
60–64	4.120	1.264	1.129	135	2.856
65+	14.567	92	83	9	14.475

Komentari:

Mlade žene (15–29 godina):

- Veoma nizak nivo ekonomske aktivnosti, posebno u grupi 15–19 godina, gde je samo **7,78%** žena aktivno na tržištu rada.
- U grupi 20–24 godine, nešto više od **37%** žena je aktivno, ali nezaposlenost ostaje visoka.

Najveća aktivnost u dobi od 30 do 49 godina:

- Ova grupa ima najveći udeo u ukupnom broju zaposlenih žena (70,68%), što je pokazatelj njihovog dominantnog učešća na tržištu rada.

Visoka neaktivnost među starijim ženama:

- U grupi 65+ godina, samo **0,63%** žena je aktivno na tržištu rada, što ukazuje na oslanjanje na penzije ili podršku porodice.

3. Obrazovna struktura i njen uticaj na ekonomsku aktivnost žena

Obrazovni nivo žena u Kraljevu značajno utiče na njihove mogućnosti za zapošljavanje i profesionalni razvoj.

Tabela: Obrazovna struktura žena u Kraljevu

Obrazovni nivo	Broj žena	Udeo (%)
Bez školske spreme	560	1,00%
Nepotpuno osnovno	4.035	7,21%
Osnovno obrazovanje	9.256	16,56%
Srednje obrazovanje	24.817	44,38%
Više obrazovanje	2.987	5,42%
Visoko obrazovanje	7.021	12,55%

Komentari:

- **Dominacija srednjeg obrazovanja:** Više od **44%** žena u Kraljevu ima srednje obrazovanje, što predstavlja dobar potencijal za zapošljavanje u različitim sektorima.
- **Nizak nivo visokoobrazovanih žena:** Samo **12,55%** žena poseduje visoko obrazovanje, što ukazuje na potrebu za daljim obrazovanjem i stručnim usavršavanjem.
- **Značajan udeo žena sa osnovnim obrazovanjem:** Ova grupa ima ograničene mogućnosti za zapošljavanje u savremenoj ekonomiji, što ih čini ranjivim na nezaposlenost.

4. Preporuke za unapređenje ekonomske aktivnosti žena u Kraljevu

- **Podsticaji za zapošljavanje žena kroz subvencije i poreske olakšice za poslodavce.**
- **Razvoj programa prekvalifikacije i dodatne edukacije u sektorima sa većim potencijalom za zapošljavanje žena.**
- **Podrška ženskom preduzetništvu kroz finansijske podsticaje i mentorski programi.**
- **Fleksibilni radni uslovi (rad od kuće, skraćeno radno vreme) za žene sa porodičnim obavezama.**
- **Podizanje svesti o važnosti ekonomske nezavisnosti žena kroz kampanje i radionice.**

Zaključak

Žene u Kraljevu suočavaju se sa brojnim izazovima u pogledu ekonomske aktivnosti, uključujući visoku neaktivnost, niže stope obrazovanja i neusklađenost ponude i potražnje na tržištu rada. Sprovođenje ciljanih mera podrške može pomoći u povećanju njihovog učešća u ekonomiji i unapređenju ukupnog kvaliteta života u lokalnoj zajednici.

Analiza ekonomske aktivnosti žena do 30 godina u Kraljevu

Ekonomska aktivnost mladih žena do 30 godina u Kraljevu ključna je za razumevanje dinamike tržišta rada i potencijala za budući ekonomski razvoj. Ova starosna grupa suočava se sa brojnim izazovima, uključujući ograničene mogućnosti zapošljavanja, neusklađenost obrazovnog sistema sa potrebama tržišta rada, ali i društvene faktore koji mogu uticati na njihov profesionalni angažman.

Analiza ekonomske aktivnosti mladih žena u Kraljevu obuhvata zaposlenost, nezaposlenost i neaktivnost u tri starosne grupe: 15–19, 20–24 i 25–29 godina, uz naglasak na obrazovnu strukturu i izazove u zapošljavanju.

1. Pregled ekonomske aktivnosti žena do 30 godina u Kraljevu

Ukupan broj žena do 30 godina u Kraljevu iznosi **8.267**, a njihova ekonomska aktivnost prikazana je u sledećoj tabeli:

Starosna grupa	Ukupno žena	Aktivne žene	Zaposlene	Nezaposlene	Neaktivne žene
15–19	2.830	220	115	105	2.610
20–24	2.715	1.021	796	225	1.694
25–29	2.722	1.926	1.608	318	796
UKUPNO	8.267	3.167	2.519	648	5.100

Komentari:

Niska stopa ekonomske aktivnosti:

- Samo **38,31%** žena do 30 godina učestvuje na tržištu rada, dok čak **61,69%** žena ostaje neaktivno.
- Ova neaktivnost može biti posledica produženog obrazovanja, nedostatka radnih mesta ili socijalnih faktora.

Stopa nezaposlenosti među aktivnim ženama:

- Od ukupno aktivnih žena, **20,46%** je nezaposleno, što ukazuje na probleme u pronalaženju posla, posebno za žene sa nižim kvalifikacijama.
- U starosnoj grupi 15–19 godina nezaposlenost iznosi čak **47,73%**, što ukazuje na izazove pri prvom zapošljavanju.

Najveća zaposlenost u grupi 25–29 godina:

- Ova starosna grupa beleži najveću zaposlenost (59,07%), što ukazuje da nakon završenog obrazovanja i sticanja radnog iskustva dolazi do većeg uključivanja u tržište rada.

2. Struktura zaposlenosti i nezaposlenosti žena do 30 godina

Starosna grupa	Zaposlene (%)	Nezaposlene (%)	Neaktivne (%)
15–19	4,07%	3,71%	92,22%
20–24	29,32%	8,29%	62,39%
25–29	59,07%	11,69%	29,24%

Komentari:

Mladi između 15 i 19 godina:

- Većina devojaka u ovoj grupi (92,22%) je neaktivna, što ukazuje da su one većinom u obrazovnom sistemu.

Žene od 20 do 24 godine:

- Oko **37,61%** žena u ovoj grupi je aktivno na tržištu rada, ali visok procenat njih još uvek nije zaposlen.

Žene od 25 do 29 godina:

- Sa 70,76% aktivnih žena, ova starosna grupa pokazuje pozitivan trend integracije u tržište rada, iako još uvek postoji značajan procenat nezaposlenih.

3. Obrazovna struktura žena do 30 godina i njen uticaj na ekonomsku aktivnost

Podaci o obrazovanju mladih žena do 30 godina pokazuju značajan uticaj obrazovne strukture na mogućnosti zapošljavanja.

Tabela: Obrazovna struktura žena do 30 godina

Obrazovni nivo	Broj žena	Udeo (%)
Bez školske spremne	120	1,45%
Nepotpuno osnovno	412	4,98%
Osnovno obrazovanje	2.513	30,40%
Srednje obrazovanje	3.921	47,45%
Više obrazovanje	553	6,69%
Visoko obrazovanje	748	9,04%

Komentari:

Dominacija srednjeg obrazovanja:

- Gotovo polovina žena (47,45%) ima završeno srednje obrazovanje, što im pruža osnovne kvalifikacije za ulazak na tržište rada, ali često ne zadovoljava potrebe poslodavaca za specijalizovanim veštinama.

Relativno nizak nivo visokoobrazovanih žena:

- Samo **9,04%** mladih žena ima visoko obrazovanje, što može ograničiti njihove mogućnosti za zapošljavanje na bolje plaćenim poslovima.

Veliki potencijal za prekvalifikaciju:

- Više od 35% žena poseduje samo osnovno obrazovanje ili niži nivo kvalifikacija, što ukazuje na potrebu za dodatnim programima stručnog usavršavanja.

4. Ključni izazovi za ekonomski razvoj mladih žena u Kraljevu

- **Visoka nezaposlenost u mlađim starosnim grupama:** Nedostatak prilika za prvo zaposlenje i neusklađenost obrazovnog sistema sa tržištem rada.
- **Odliv mladih žena:** Zbog niskih mogućnosti zapošljavanja, mnoge mlade žene odlaze u veće gradove u potrazi za boljim prilikama.
- **Društveno-ekonomski faktori:** Očekivanja i tradicionalne uloge često ograničavaju mogućnosti mladih žena za profesionalni razvoj.

5. Preporuke za unapređenje ekonomske aktivnosti mladih žena u Kraljevu

- **Podrška preduzetništvu i samozapošljavanju** kroz grantove i obuke.
- **Stručne obuke i prekvalifikacije** za zanimanja u sektorima sa potražnjom (IT, zdravstvo, zanati).
- **Povezivanje obrazovanja i tržišta rada** kroz dualno obrazovanje i stručne prakse.
- **Podsticanje fleksibilnih radnih uslova** koji bi omogućili balans između karijere i porodičnih obaveza.
- **Podrška zapošljavanju kroz lokalne inicijative** i saradnju sa privatnim sektorom.

Zaključak

Mladi žene do 30 godina u Kraljevu suočavaju se sa izazovima u zapošljavanju zbog neusklađenosti kvalifikacija sa tržištem rada i ograničenih prilika za prvi posao. Ulaganjem u edukaciju, stručno usavršavanje i razvoj preduzetničkih veština može se značajno poboljšati njihova pozicija na tržištu rada i doprineti ekonomskom razvoju Kraljeva.

Analiza ekonomske aktivnosti žena starosti 50–65 godina u Kraljevu

Žene starosti od 50 do 65 godina predstavljaju značajnu grupu u radnoj snazi Kraljeva, ali su često suočene s različitim izazovima koji utiču na njihovu ekonomsku aktivnost. Ova populacija se nalazi na prelazu između radnog angažmana i priprema za penzionisanje, što zahteva posebnu pažnju u kreiranju ekonomskih politika i programa podrške.

Cilj ove analize je da pruži detaljan uvid u ekonomski status žena starosti od 50 do 65 godina, kroz razmatranje njihovog zaposlenja, nezaposlenosti i neaktivnosti, uz analizu faktora koji utiču na njihovu ekonomsku participaciju.

1. Pregled ekonomske aktivnosti žena starosti 50–65 godina u Kraljevu

Ukupan broj žena starosti od 50 do 65 godina iznosi **11.843**, a njihova ekonomska aktivnost prikazana je u sledećoj tabeli:

Starosna grupa	Ukupno žena	Aktivne žene	Zaposlene	Nezaposlene	Neaktivne žene
50–59	7.723	4.756	4.226	530	2.967
60–64	4.120	1.264	1.129	135	2.856
UKUPNO	11.843	6.020	5.355	665	5.823

Komentari:

Udeo ekonomski aktivnih žena:

- Od ukupnog broja žena starosti 50–65 godina, **50,84%** su ekonomski aktivne, što znači da je skoro polovina ove populacije uključena u tržište rada.
- Međutim, druga polovina (**49,16%**) žena je neaktivna, što ukazuje na značajan broj žena koje su van formalnog radnog angažmana.

Stopa nezaposlenosti među aktivnim ženama:

- Nezaposlenost u ovoj starosnoj grupi iznosi **11,05%**, što pokazuje da i dalje postoji značajan broj žena koje aktivno traže posao, ali se suočavaju s poteškoćama u zapošljavanju.
- Veći broj nezaposlenih žena nalazi se u grupi 50–59 godina, što ukazuje na probleme sa prilagođavanjem promenama na tržištu rada.

Razlike u ekonomskoj aktivnosti između starosnih grupa:

- U grupi 50–59 godina ekonomska aktivnost je viša (**61,57%**), dok u grupi 60–64 godine samo **30,67%** žena učestvuje na tržištu rada, što ukazuje na ranu pripremu za penzionisanje.

2. Struktura zaposlenosti i nezaposlenosti žena starosti 50–65 godina

Starosna grupa	Zaposlene (%)	Nezaposlene (%)	Neaktivne (%)
50–59	54,72%	6,86%	38,42%
60–64	27,41%	3,28%	69,31%

Komentari:

Veća zaposlenost u grupi 50–59 godina:

- Više od polovine žena u ovoj starosnoj grupi je zaposleno, što pokazuje da su još uvek aktivne u radnom procesu, ali istovremeno postoji značajan broj žena koje nisu uključene u formalnu ekonomiju.

Visoka neaktivnost među starijim ženama:

- U grupi 60–64 godine, čak **69,31%** žena nije ekonomski aktivno, što pokazuje da su mnoge žene napustile tržište rada pre zakonskog roka za penzionisanje, što može biti rezultat zdravstvenih problema ili nedostatka prilagođenih radnih mesta.

Nizak udeo nezaposlenih žena starijih od 60 godina:

- Manji broj žena aktivno traži posao u grupi 60–64 godine, što ukazuje na smanjenu motivaciju za zapošljavanje u kasnijem životnom dobu.

3. Obrazovna struktura žena starosti 50–65 godina

Podaci o obrazovnoj strukturi pokazuju da obrazovni nivo ima značajan uticaj na ekonomsku aktivnost žena u ovoj starosnoj grupi.

Tabela: Obrazovna struktura žena 50–65 godina

Obrazovni nivo	Broj žena	Udeo (%)
Bez školske spremne	210	1,77%
Nepotpuno osnovno	872	7,36%
Osnovno obrazovanje	3.150	26,61%
Srednje obrazovanje	5.625	47,50%
Više obrazovanje	980	8,28%
Visoko obrazovanje	1.006	8,49%

Komentari:

Dominacija srednjeg obrazovanja:

- Gotovo polovina žena u ovoj starosnoj grupi poseduje srednje obrazovanje, što im omogućava učešće u različitim sektorima ekonomije, ali otežava napredak u karijeri bez dodatnih kvalifikacija.

Relativno nizak udeo visokoobrazovanih žena:

- Samo **8,49%** žena ima visoko obrazovanje, što im može omogućiti bolje radne pozicije i veće plate, ali njihova zastupljenost je niska.

Veći udeo žena sa osnovnim obrazovanjem:

- Ove žene imaju ograničene mogućnosti za zapošljavanje, što može biti razlog visoke neaktivnosti u ovoj starosnoj grupi.

4. Ključni izazovi za ekonomski razvoj žena starosti 50–65 godina u Kraljevu

- Ograničene mogućnosti za zapošljavanje u skladu sa kvalifikacijama.
- Visok nivo neaktivnosti u starijim godinama zbog zdravstvenih razloga i društvenih faktora.
- Nedostatak fleksibilnih radnih mogućnosti i programa prilagođenih starijim ženama.
- Niska zastupljenost u preduzetništvu i samozapošljavanju.

5. Preporuke za unapređenje ekonomske aktivnosti žena starosti 50–65 godina

- Programi za prekvalifikaciju i osposobljavanje za rad u sektorima sa većom potražnjom.
- Podrška samozapošljavanju kroz subvencije i mentorske programe.
- Fleksibilni radni uslovi za starije žene, uključujući rad sa skraćenim radnim vremenom.
- Zdravstvena i socijalna podrška kako bi se omogućio duži radni vek.
- Podsticaji za zapošljavanje žena starijih od 50 godina u privatnom sektoru.

Zaključak

Žene starosti 50–65 godina u Kraljevu suočavaju se sa značajnim izazovima u pogledu ekonomske aktivnosti. Iako mnoge ostaju ekonomski aktivne, veliki procenat njih je neaktivan ili se suočava s otežanim uslovima zapošljavanja. Ciljane mere usmerene na obrazovanje, fleksibilne radne modele i zdravstvenu podršku mogle bi doprineti njihovom dužem i produktivnijem učešću na tržištu rada.

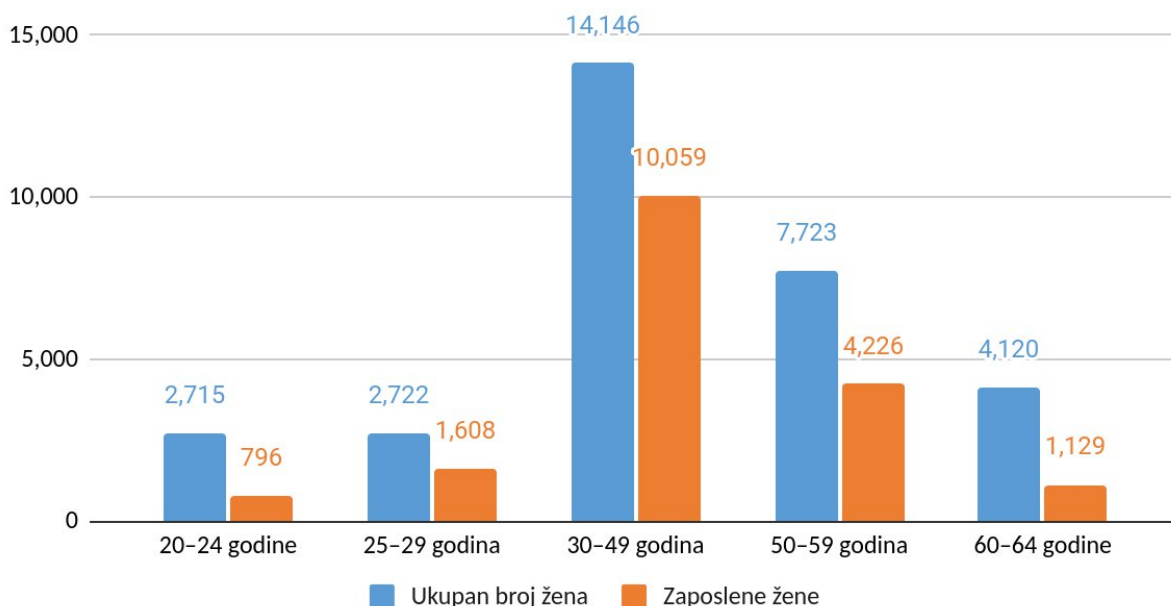
Analiza stepena zaposlenosti žena starosti od 20 do 65 godina u Kraljevu

Na osnovu dostavljenih podataka, sprovedena je analiza zaposlenosti žena u starosnoj grupi od 20 do 65 godina u Kraljevu. Analiza uključuje apsolutne brojeve zaposlenih žena, procenat zaposlenosti u odnosu na ukupan broj žena u ovoj starosnoj grupi, kao i procenat zaposlenosti po pojedinačnim starosnim kategorijama.

Tabela: Broj žena i procenat zaposlenosti po starosnim kategorijama (Kraljevo, 2022)

Starosna grupa	Ukupan broj žena	Zaposlene žene	% zaposlenih u odnosu na broj žena po starosnoj grupi
20–24 godine	2.715	796	29,32%
25–29 godina	2.722	1.608	59,08%
30–49 godina	14.146	10.059	71,09%
50–59 godina	7.723	4.226	54,71%
60–64 godine	4.120	1.129	27,41%
Ukupno (20–65 godina)	31.426	18.818	59,87%

Broj zapošljenih žena po starosnim kategorijama (20 do 65 godina) u Kraljevu

Analiza rezultata:

1. Ukupan procenat zaposlenih žena (20–65 godina):

- Od ukupno **31.426 žena**, zaposleno je **18.818**, što čini **59,87%**.

- Ovaj procenat ukazuje na relativno dobru ekonomsku aktivnost žena u Kraljevu, iako postoji prostor za unapređenje kroz povećanje prilika za zapošljavanje.
- Najveća zaposlenost zabeležena je u starosnoj grupi od 30 do 49 godina, dok najniži procenat beleže žene u grupi od 60 do 64 godine.

2. Zaposlenost po starosnim grupama:

- **Najveći procenat zaposlenosti** primećen je u starosnoj grupi **30–49 godina**, gde je zaposleno **71,09%** žena, što je pokazatelj aktivne radne snage u punom kapacitetu.
- **Najniži procenat zaposlenosti** beleže žene u grupi **20–24 godine**, sa **29,32%**, što ukazuje na izazove pri ulasku na tržište rada.
- U grupi **50–59 godina**, zaposlenost iznosi **54,71%**, što može biti posledica prilagođavanja radnog okruženja i prilika za dodatno obrazovanje ili prekvalifikaciju.

3. Mlade žene (20–29 godina):

- U starosnoj grupi od 20 do 29 godina ukupno je **5.437 žena**, od kojih je zaposleno **2.404**, što čini **44,22%** ove grupe.
- Ovo ukazuje na potrebu za poboljšanjem mogućnosti zapošljavanja mladih žena kroz dodatne programe obuke i prilagođene radne uslove.

Zaposlenost žena u Kraljevu u starosnoj grupi od 20 do 65 godina iznosi **59,87%**, pri čemu je najviša zaposlenost u grupi od 30 do 49 godina, a najniža u grupi od 20 do 24 godine.

Fokus lokalnih politika treba biti na povećanju zaposlenosti mladih žena i podršci starijim ženama kroz prilagodljive radne modele i programe prekvalifikacije.

S obzirom na pozitivne pokazatelje za žene u srednjem radnom dobu, postoji potencijal za dalji razvoj tržišta rada kroz kreiranje povoljnog poslovnog okruženja i veću uključenost žena u sve segmente privrede.

Zaključna analiza ekonomske aktivnosti žena u Kraljevu

Ekonomska aktivnost žena u Kraljevu suočava se sa brojnim izazovima i specifičnostima koje su odraz demografskih, socijalnih i ekonomskih faktora. Analiza pokazuje da žene, iako čine više od polovine ukupnog stanovništva, imaju niži stepen učešća na tržištu rada u poređenju s muškarcima, a mnoge su i dalje ekonomski neaktivne zbog ograničenih prilika, obrazovne strukture i tradicionalnih društvenih uloga.

Ključni nalazi analize

Nizak stepen ekonomske aktivnosti žena

- Samo **36,65%** žena u Kraljevu je ekonomski aktivno, dok je preostalih **63,35%** neaktivno.
- Veliki broj žena posvećen je neplaćenim kućnim poslovima (**11,92%**) i drugim obavezama koje ih isključuju iz formalne ekonomije.

Visoka stopa nezaposlenosti među aktivnim ženama

- Među ekonomski aktivnim ženama, **12,14%** je nezaposleno, što pokazuje da i dalje postoji značajan jaz između ponude i potražnje za radnom snagom u sektorima u kojima su žene dominantne.
- Starije žene i one s nižim obrazovanjem suočavaju se s posebnim teškoćama u pronalaženju zaposlenja.

Razlike u ekonomskoj aktivnosti prema starosnim grupama

- Mlade žene do 30 godina imaju nisku stopu ekonomske aktivnosti (38,31%), što je rezultat produženog obrazovanja, ali i otežanog ulaska na tržište rada.
- Najveći broj zaposlenih žena nalazi se u starosnoj grupi od 30 do 49 godina, dok starije žene (50+) u velikom broju postaju neaktivne pre odlaska u penziju.

Rodni disbalans u zapošljavanju

- U poređenju sa muškarcima, žene imaju nižu stopu zaposlenosti i manju prisutnost u formalnim sektorima ekonomije.
- Veći broj žena radi u sektorima s nižim platama i lošijim uslovima rada, poput trgovine, administracije i obrazovanja.

Uticaj obrazovne strukture na ekonomsku aktivnost

- Najveći deo žena u Kraljevu poseduje srednje obrazovanje (**44,38%**), dok je samo **12,55%** visokoobrazovanih, što ograničava njihove mogućnosti za zapošljavanje u bolje plaćenim sektorima.
- Nizak nivo obrazovanja kod starijih žena dodatno smanjuje njihove šanse za zaposlenje ili prekvalifikaciju.

Šta čitalac koji nije upoznat sa situacijom treba da zna?

- Žene u Kraljevu imaju znatno nižu stopu ekonomske aktivnosti u poređenju s muškarcima, što je rezultat kombinacije ekonomskih i socijalnih faktora.
- Visoka stopa neaktivnosti žena ukazuje na ograničene mogućnosti za usklađivanje rada i porodičnih obaveza.
- Nezaposlenost je i dalje ozbiljan problem, posebno kod mlađih žena koje traže prvo zaposlenje i starijih žena koje gube prilike za rad pre penzionisanja.
- Potrebno je više napora kako bi se žene uključile u tržište rada, kroz edukaciju, prekvalifikaciju i razvoj preduzetništva.
- Postoje sektori sa potencijalom za zapošljavanje žena, ali su potrebne mere podrške za osposobljavanje i integraciju u radne procese.

Preporuke za unapređenje ekonomske aktivnosti žena u Kraljevu

Podrška preduzetništvu žena:

- Kreiranje programa finansijske podrške i mentorskih programa za žene koje žele da pokrenu sopstveni biznis.
- Pružanje poreskih olakšica za preduzetnice u sektorima sa rastućim potencijalom.

Programi za prekvalifikaciju i stručno osposobljavanje:

- Organizacija obuka u oblastima koje su u porastu, poput digitalnih veština, usluga nege i brige o starima, turizma i zanatstva.
- Fokusiranje na dugoročno nezaposlene žene kako bi se povećala njihova konkurentnost.

Fleksibilni radni aranžmani:

- Omogućavanje rada sa skraćenim radnim vremenom, rada od kuće i fleksibilnih ugovora kako bi se ženama olakšalo usklađivanje profesionalnog i privatnog života.

Podsticanje zapošljavanja mlađih žena:

- Kroz programe pripravnništva i subvencije poslodavcima za zapošljavanje žena mlađih od 30 godina.
- Saradnja sa obrazovnim institucijama radi prilagođavanja kurikuluma potrebama tržišta rada.

Podrška zapošljavanju starijih žena:

- Uvođenje programa koji omogućavaju starijim ženama da ostanu na tržištu rada kroz rad sa skraćenim radnim vremenom i prilagođene radne zadatke.
- Programi prekvalifikacije u oblastima u kojima je potražnja za radnom snagom visoka.

Povećanje vidljivosti i učešća žena u lokalnim ekonomskim strategijama:

- Uključivanje žena u procese donošenja odluka kroz forume i lokalne inicijative koje će se baviti pitanjima ekonomske ravnopravnosti.

Zaključak

Žene u Kraljevu čine značajan deo radne snage, ali njihova ekonomska aktivnost i dalje je ispod optimalnog nivoa. Iako postoje pozitivni pomaci u zapošljavanju, veliki broj žena ostaje neaktivno ili nezaposleno, što ukazuje na potrebu za ciljanim merama podrške.

Uvođenje programa koji podstiču obrazovanje, fleksibilne radne aranžmane i podršku preduzetništvu moglo bi značajno doprineti povećanju ekonomske aktivnosti žena i unapređenju kvaliteta života u Kraljevu.

Iskorišćavanje potencijala žena kroz zapošljavanje, samozapošljavanje i obrazovanje može doneti značajne ekonomske i društvene benefite, ne samo za žene, već i za celu lokalnu zajednicu.